МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФЕДЕРАЦІЯ ОРГАНІЧНОГО РУХУ УКРАЇНИ

ЗБІРНИК ПРАЦЬ УЧАСНИКІВ X МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

«ОРГАНІЧНЕ ВИРОБНИЦТВО І ПРОДОВОЛЬЧА БЕЗПЕКА»,

ПРИСВЯЧЕНОЇ 100-РІЧЧЮ ПОЛІСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Житомир
2022

УДК 338.439.02

О-64

Рекомендовано до друку Вченою радою Поліського національного університету (протокол № 8 від 27.04.2022 р.)

О-64 Органічне виробництво і продовольча безпека : збірник праць учасників X Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 100-річчю Поліського національного університету, 21–22 квітня 2022 р. Житомир : Поліський національний університет, 2022. 405 с.

O-64 Organic Production and Food Safety : collection of Works of the Participants of the X International Scientific-Practical Conference, dedicated to the centenary of the Polissia National University, Apr. 21-22, 2022. Zhytomyr: Polissia National University, 2022. 405 c

Збірник сформовано за матеріалами доповідей учасників X Міжнародної науково-практичної конференції «Органічне виробництво і продовольча безпека». Містить матеріали досліджень провідних вітчизняних та закордонних науковців, що розкривають проблеми і перспективи розвитку органічного виробництва, роль органічного виробництва у формуванні продовольчої безпеки, особливості органічних технологій виробництва в агрономії й тваринництві, питання маркетингу органічної продукції, вагомість системи вищої освіти у підготовці фахівців з органічного виробництва тощо.

Ця публікація стала можливою завдяки підтримці проєкту «Німецько-українська співпраця в галузі органічного сільського господарства», який фінансується Федеральним Міністерством продовольства та сільського господарства Німеччини та впроваджується компаніями «AFC Agriculture & Finance Consultants» та «IAK Agrar Consulting GmbH»

Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори. Передрук, тиражування, розповсюдження інформації без письмового дозволу Поліського національного університету забороняється.

Редакційна колегія університету зберігає право на незначну літературну редакцію текстів та скорочення, зі збереженням авторського стилю.

ISBN 978-617-7684-53-3 © Поліський національний університет, 2022

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Голова:

Олег СКИДАН — ректор Поліського національного університету, доктор економічних наук, професор

Члени оргкомітету:

Людмила РОМАНЧУК — проректор з наукової роботи та інноваційного розвитку Поліського національного університету, доктор сільськогосподарських наук, професор

Євген МИЛОВАНОВ — голова правління Федерації органічного руху України, кандидат економічних наук

Михайло КЛЮЧЕВИЧ — директор науково-інноваційного інституту агротехнологій та землеустрою, доктор сільськогосподарських наук, професор

Наталія КУЦМУС — директор науково-інноваційного інституту економіки і агробізнесу, доктор економічних наук, професор

Савелій КУХАРЕЦЬ — директор науково-інноваційного інституту інженерії агропромислового виробництва та енергоефективності, доктор технічних наук, професор

Леонід ГОРАЛЬСЬКИЙ — директор науково-інноваційного інституту тваринництва та ветеринарії, доктор ветеринарних наук, професор

Олександр КРАТЮК — директор науково-інноваційного інституту екології та лісу, доктор біологічних наук, доцент

Ірина АБРАМОВА — завідувач науково-дослідної частини Поліського національного університету, кандидат економічних наук, доцент

РЕЦЕНЗЕНТИ

Надія ПАЛАПА — д. с.-г. н., старший науковий співробітник, завідувач сектором розвитку сільських територій відділу економіки природокористування в агросфері Інституту агроекології і природокористування НААН (м. Київ)

Іван САВЧУК — д.с.-г.н., професор, директор Навчально-наукового інституту агроекології та землеустрою Інституту сільського господарства Полісся НААН

Олена ЖИТОВА — д.б.н., професор, Поліський національний університет

ЗМІСТ

Скидан Олег, Пивовар Петро. Сучасні світові тренди розвитку органічного виробництва в контексті розвитку сільських територій…….. 13

Романчук Людмила, Матвійчук Наталія, Матвійчук Богдан. Стан органічного виробництва в Україні та Житомирській області……... 19

Ramanauskas Julius, Zinovchuk Vitaly.Organic cooperatives as a mainstreamof innovative agribusiness in EU..…….. 22

Вергунов Віктор. Згурівська сільськогосподарська учбово-дослідна зразкова ферма та Кирияківське дослідне поле на Полтавщині – як предвісники науково-обгрунтованого ведення органічного землеробства (рослинництва) І.-М. Є. Овсінського……. 26

Kukharets Valentyna, Cingienė Rasa.Ecological entrepreneurship as a component of ecological and food security of country……... 29

Iliychovski Svetoslav.Theoretical dimensions of the liquidation value of a commercial enterprise……..... 31

Petrova Simeonka, Yordanov Velizar.Opportunities for coordination between offline and offline channels of retailers……. 36

Perkov Ventsislav, Valcheva Elena.Research of the transport services dynamics in Bulgaria……. 39

Ivan Marinov. Challenges in formulating strategic goals in the business of commercial enterprises…….. 42

Ivanova Zoya. Models for risk identification in commercial enterprises…….. 44

Даций Надія. Напрями розвитку агропромислового виробництва у контексті забезпечення продовольчої безпеки України……. 48

Кравчук Ірина, Присяжнюк Оксана. Менеджмент консалтингового діджитал-порталу у розвитку органічного вироництва…… 53

Куцмус Наталія. Органічне виробництво в умовах посилення викликів глобальній продовольчій безпеці…… 56

Цаль-Цалко Юзеф. Економічні показники результативності розвитку органічного виробництва в системі фінансового обліку операторів…… 62

Мороз Юлія. Управлінський облік в системі оцінювання впливу органічного виробництва та його державної підтримки на платоспроможність і кредитоспроможність операторів……. 64

Якобчук Валентина, Жмурко В. Державна політика інноваційного розвитку підприємств в контексті продовольчої безпеки……... 69

Сенчило Олександр, Сенчук Тетяна, Кулинич Ірина, Кошова Любов. Органічне бджільництво в Україні…… 74

Слюсар Микола, Вербельчук Тетяна, Кучер Дмитро. Перспективи розвитку органічної аквакультура в Україні…… 76

Соколюк Василь, Крупельницький Т., Лігоміна Ірина, Згозінська Оксана, Побірський Микола. До проблеми якості і безпеки молока…… 79

Борак Костянтин, Герасимчук Дмитро. Аналіз моделей ґрунтового середовища…….. 82

Дишлюк Н., Костенко Д. Макроскопічні особливості стравохідного мигдалика курей…….. 85

Ірина Кравець, Ольга Іванюк, І. Жук. Ресурсний потенціал територіальних громад в контексті розвитку органічного виробництва… 88

Муляр Володимир. Російсько-українська війна та світова продовольча безпека……. 90

Романюк Неля. Негативні процеси використання земельних ресурсів у сільському господарстві України (1970-1990)……. 93

Шевчук Світлана. Про партнерські стосунки з природою та органічне виробництво…… 97

Ковальова Світлана, Ільніцька Олена, Вербельчук Тетяна, Вербельчук Сергій, Кобернюк Віра. Вміст важких металів у органічних добривах при вирощуванні птиці…….. 99

Marekha Iryna. The Ukrainian organic food market…… 104

Костенко Світлана, Стрільчук Віталій. Інноваційний розвиток аграрної сфери через призму стратегії «Від ферми до виделки»: перспективи законодавчого забезпечення в Україні…… 106

Скоробогатова Наталя. Фінансово-економічні проблеми розвитку органічного виробництва в Україні…… 108

Геннадій Махорін. В.П. Живан – учений і педагог…….. 110

Адамчук Л., Лісогурська Д., Гречка Г., Фурман С., Гера О., Лісогурська О., Сенчук Т., Двикалюк Р. Розробка рекомендацій щодо одержання гтл на органічній пасіці в межах біотехнічних методів боротьбиз кліщем VARROA……... 113

Адамчук Л., Лазарєва Л., Лісогурська Д., Акименко Л., Фурман С., Гера О., Лісогурська О., Двикалюк Р.Розробка рекомендацій щодо виробництва меду натурального в умовах органічної пасіки……. 115

Адамчук Л., Лісогурська Д., Двикалюк Р.,Фурман С., Лісогурська О., Гера О. Розробка рекомендацій щодо виробництва бджолиного обніжжяв умовах органічної пасіки…… 118

Захарчук Наталія, Махорін Геннадій. Талановитий інженер, учений і педагог в історії освітніх закладів України…… 120

Бондарчук Н., Остапчук А. Розвиток органічного виробництва як напрямок реалізації європейської зеленої угоди в Україні…….. 123

Тарасович Людмила, Яремова Марина. Продовольчий маркетинг і логістика: кризові виклики для України…… 127

Віленчук Олександр, Шубенко Інна. Страховий захист сільгосптоваровиробників органічної продукції…….. 131

Oleniuk Dmytro, Tereshchuk Volodymyr, Orynskyi Serhii. Features of the introduction of digital technologies in organic production…… 134

Куровська Наталія, Абрамова Ірина, Неділська Лариса. Переваги органічного виробництвав контексті сталого розвитку України……. 137

Поліщук В., Журавель С., Кравчук М., Кропивницький Р. Економічне обґрунтування застосування рідких комплексних добрив під жито озиме в системі органічного землеробства в умовах Полісся України……. 140

Гурманчук Олексій, Плотницька Наталія, Невмержицька Ольга. Вирощування стійких сортів картоплі як напрям вирішення проблеми дитиленхозу……. 143

Дема Дмитро. Реформування податкової системи україни в умовах військового стану……. 147

Герасимчук Людмила, Валерко Руслана. Відходоємність як чинник виробничої безпеки……. 149

Іщук Оксана, Світельський Микола, Федючка Микола, Матковська Світлана. Оцінка впливу проведення оздоровчих та лікувально-профілактичних заходів на якість та безпеку риби в ФГ «Гальчинське»…….. 151

Овдіюк Віктор. Особливості технологій виробництва продукції аквакультури…… 155

Мельничук Вікторія, Шевченко Олександр. Формування екологічної свідомості як передумова розвитку органічного виробництва…….. 157

Николюк Ольга, Лапін Андрій, Грінчук Інна. Функціональне моделювання діяльності вертикально інтегрованих структур фрактального типу в органічному агробізнесі…….. 159

Кільніцька Олена, Яремова Марина. Рівень цін як фактор продовольчої безпеки…….. 162

Зінчук Тетяна, УсюкТетяна. Перехід до зеленої економіки: міжнародні тенденції……... 166

Грицюк Наталя, Довбиш Лариса, Бакалова Алла, Тимощук Тетяна, Іващенко Ірина.Видовий склад сегетальної рослинності у короткоротаційній сівозміні Західного Полісся…… 170

Столяр Світлана. Ефективність комплексного біологічного захисту сорго проти розвитку бурої плямистості листя в Поліссі України……. 173

Ляска Юлія, Стригун Олександр, Ключевич Михайло. Видовий склад і зміна чисельності личинок коваликіву монокультурі кукурудзи…….. 176

Мойсієнко Віра, Кухарець Аліна. Гібридна пшениця в Україні, переваги та потенціальна продуктивність……. 179

Шевчук І., Денисюк О., Шевчук О. Біоінсектициди проти вишневої мухи *rhagoletis cerasi l.* (diptera: tephritidae) в правобережному ліостепу України……. 182

Денисовець Юрій. Аналітична оцінка бюджетних програм фінансової підтримки розвитку органічного виробництва…….. 184

Літвінчук Віталій. Управлінський облік кредитування банківськими установами операторів з виробництва органічної продукції…….. 189

Панічук Олександр. Підходи до оцінювання кредито-спроможності операторів з виробництва органічної продукції в системі управлінського обліку…… 193

Антипова Лідія, Супрунова Вікторія, Шевченко Владислав. Суниця та полуниця в Україні: захист від хвороб у традиційному та органічному землеробстві……. 199

Гайдучок Тетяна. Облікове забезпечення продукції лісу та її контроль в лісогосподарських підприємствах……. 204

Ратошнюк Віктор, Ратошнюк Віктор. Агротехнологічні особливості вирощування гороху польового на його продуктивністьв умовах Полісся України……. 207

Савчук Ольга, Кучер Галина, Бондар Ліна. Особливості росту і розвитку культур залежно від біологічної системи удобрення в органічному землеробстві……. 210

Стецюк Олександр, Кириченко Леся, Любченко Владислав, Ратошнюк Тетяна. Динаміка важких металів у грунті за органічної технології виробництва хмелю……... 216

Паламарчук Тетяна. Інвестиційне забезпечення вітчизняного органічного агровиробництва……. 218

Булуй Олексій. Розвиток органічного сектора за рахунок кластерної форми організації бізнесу…… 224

Суліменко Олександр, Суліменко Лариса. Досвід Німеччини в розвитку органічного виробництва: минуле, сьогодення та перспективи для України……. 226

Черемісіна Світлана, Россоха Володимир. Ціновий моніторинг на ринку зерна та продуктів його переробки……**....** 230

Переверзєва Анна, Волков Володимир, Бондар Олександр. Органічна європа: досвід для України……. 233

Полякова Ірина, Переверзєва Анна, Лях Віктор.Сидеральні пари як елемент органічного землеробства……. 236

Пічура Віталій, Потравка Лариса, Бреус Денис, О. Білошкуренко. Агроекологічні передумови ведення органічного землеробства в Херсонській області……. 238

Гуральська Світлана, Кот Тетяна. Морфофункціо-нальна характеристика найдовшого м'яза спини свиней за згодовування природних алюмосилікатів……. 242

Пріб Катерина. Розвиток виробництва енергії з відновлювальних джерел в агарному секторі економіки України…..... 245

Дончак Леся, Шкварук Діна. Фінансове забезпечення органічного виробництва в аграрному секторі економіки…… 251

Грищук Геннадій, Ревунець Анатолій, Веремчук Ярина, Ковальчук Юрій. Вплив гумату натрію і цеолітів на енергію росту та показники крові телят молочного періоду вирощування…… 254

Борщенко Валерій, Лавринюк Оксана, Бернацький Андрій, Фарафонов Святослав, Ткачова Ірина. Використання пасовищ в скотарстві, як одного з основних елементів в органічному виробництві…… 257

Лінькова Олена. Розвиток органічного виробництва в Україні……. 259

Пустова Наталія. Вирощування цесарок за органічного ведення господарства……. 261

Пузняк Оксана, Соколова Алла, Ісаков Віктор, Корнелюк Григорій. Залежність фітосанітарного стану агроценозу в органічному землеробстві від застосування систем обробітку в поєднанні з сидератами …….. 263

Сало Інна. Насиченість внутрішнього продовольчого ринку…… 266

Трохименко Віта, Ковальчук Тетяна, Дідух Микола, Біденко Володимир, Безверха Любов. Основні принципи та вимоги щодо органічного виробництва продуктів…….. 272

Заюков Іван. Зростання площі земель із органічним статусом як фактор розвитку зеленої економіки України……. 276

Колошко Ювіта, Груздова Валерія. Особливості дослідження генетично-модифікованих джерел харчових продуктів…….. 276

Котелевич Валентина. Мікробіологічна безпечність м'яса та м'ясних продуктів – важлива проблема сьогодення…… 278

Вигера Сергій, Ключевич Михайло, Чумак Петро, Столяр Світлана. Перспективи виробництва органічної фітопродукції для здорового харчування людей…… 284

Дідора Віктор, Суй Ярослав. Продуктивність сої залежно від сортового складу та біологічних препаратів в коротко ротаційній сівозміні…… 289

Мельниченко Софія. Динаміка внесення органічних добрив на території україни…….. 292

Климчик Ольга. Біогаз як альтернативне джерело енергії……. 295

Плотнікова Марія. Школи щастя як механізм формування свідомих фахівців з органічного виробництва……. 298

Фарафонов Святослав, Кицун Ганна, Стахів Василь. Продуктивність відгодівельного молодняку свиней при згодовуванні кормів із вмістом зерна тритикале…… 301

Куликівський Володимир. Аналіз використання прийомів біологізації землеробства…… 305

Постернак Ірина, Постернак Олексій, Постернак Сергій. Проблеми і перспективи безпеки життєдіяльності родових екопоселень як органічного виробництва…… 307

Валерко Руслана, Герасимчук Людмила. Органічне виробництво як інструмент впливу на екологічну безпеку сільського водопостачання…… 310

Медведський Олександр. Нестандартні рішення генерування теплової енергії…… 313

Савченко Людмила, Савченко Василь, Сергій Міненко. Шляхи удосконалення роботи енергетичних установок для ультрафіолетового знезараження в галузі вирощування продукції рослинництва захищеного грунту…… 316

Шелудченко Богдан, Кухарець Савелій, Забродський Павло, Білецький Віктор. Перспективи широкомасштабного виробництва компосту з опалого листя…… 318

Тетяна Тимощук, Ганна Котельницька, Наталія Грицюк, Іван Мринський. Асортимент біопрепаратів для регулювання поширення хвороб у фітоценозах за органічного виробництва…….. 321

Заєць Максим. Результати дослідження впливу рівномірності розподілу пожнивних решток на глибину сівби та урожайність сільськогосподарських культур…… 325

Ходаківський Євгеній, Присяжнюк Оксана, Плотнікова Марія. Імперативи пермакультурного господарювання у родових садибах…… 328

Гончаренко Володимир. Вплив тканинного препарату «метрофет» на деякі морфологічні та біохімічні показники крові поросят……. 332

Горальська Ірина, Горальський Леонід, Сокульський Ігор, Хоменко Зорян, Павлюк Микола. Морфо-функціональний стан печінки у кіз за розвитку гепатопатії…… 335

Горальський Леонід, Волківський Ігор, Сокульський Ігор, Колеснік Наталія, Заїка Світлана. Морфометрія лімфатичних вузлів та селезінки кролів при згодовуванні комбікорму з різним умістом хрому… 338

Галатюк Олександр, Бегас Василь, Романишина Тетяна, Лахман Анастасія. Стан органічного бджільництва в Україні……. 343

Горальський Леонід, Махно Костянтин, Волківський Ігор, Сокульський Ігор, Горальська Ірина. Вплив хрому на ріст та розвиток кролів…… 345

Данкевич Євген, Нестерчук А. Перспективи розширення площ органічного землеробства в умовах завершення земельної реформи……. 349

Данкевич Віталій, Наумчук В.Земельні ресурси для розвитку органічного виробництва: ГІС моніторинг присадибних ділянок населення…….. 353

Шуляр Альона, Шуляр Аліна, Омелькович Світлана, Ткачук Віталій. Сучасні маркетингові підходи у просуванні тваринницької органічної продукції на споживчі ринки. …… 357

Грабар Іван, Орлов Олександр. Мультифрактальна модель розподілу радіонуклідів на забруднених територіях…….. 360

Лісогурська Діна, Гуральска Світлана, Фурман Світлана, Лісогурська Ольга, Чала Інна. Органічне бджільництво: стан та перспективи в Україні…….. 365

Вербельчук Сергій, Вербельчук Тетяна, Пясківський Володимир, Кобернюк Віра, Ковальова Світлана. Вплив на бджільництво техногенних факторів…….. 367

Зимароєва Анастасія. Поняття продукційного потенціалу сільськогосподарських культур та його оцінка в Україні…..... 373

Кривун Михайло. Сучасні тенденції функціонування молокопереробних підприємств в Україні…….. 376

Ткачук Василь, Коценко Маріна. Інституційне середовище виробництва органічної продукції в Україні…… 379

Сукманюк Олена. Огляд шляхів отримання водню із сонячної енергії… 382

Довженко Валентина, Симоненко Леся. Органічне виробництво в умовах воєнного стану: ризики та загрози……. 386

Осіпчук Анна. Екологізація туристичної сфери діяльності……. 390

Войтенко Архип, Захаріна Оксана. Моделі публічно-приватного партнерства в системі інституціонального розвитку національної економіки……. 393

Андрій Крижанівський. МЕТАВАЙТ® біоінсектицид для захисту садів та ягідників……... 398

ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ОРГАНІЧНОГО ВИРОБНИЦТВА В УКРАЇНІ

Наталя Скоробогатова, к.е.н., доцент
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

Вступ. Розвиток світової економіки з часів промислової революції відбувався за моделлю лінійної економіки, коли ресурси видобуваються і перетворюються на товари та послуги, продаються та використовуються, після чого утилізуються. Лінійна економіка пов'язує матеріальне благополуччя з видобутком ресурсів, але часто не береться до уваги надмірний тиск на навколишнє середовище. У свою чергу, зміна клімату та погіршення стану навколишнього середовища є загрозою для подальшого розвитку світу та Європи в тому числі. Для того, щоб підвищити ресурсоефективність та конкурентоспроможність країн Європейського союзу було прийнято Європейський зелений курс.

Зелений курс [1], що є невід'ємною частиною стратегії Комісії з реалізації Порядку денний для Організації Об'єднаних Націй на період до 2030 року та цілей у сфері сталого розвитку, передбачає здійснення низки дій у сфері збереження клімату, навколишнього середовища, сільського господарства, фінансового та регіонального розвитку тощо.

Результати дослідження. Одним із ключових завдань Зеленого курсу є перехід від лінійної до циркулярної моделі економіки. Економіка замкнутого циклу привертає дедалі більшу увагу у світі як засіб зниження залежності від первинних матеріалів та енергії. В економіці замкненого циклу продукти розраховані на довговічність, повторне використання та переробку, а матеріали для нових продуктів беруться із старих продуктів [2].

Наскільки це можливо, все повторно використовується, переробляється, переробляється назад у сировину, використовується як джерело енергії або, у крайньому випадку, утилізується. Отже, це призведе до появи більш стійких моделей виробництва та споживання і, таким чином, може надати розвиненим країнам та країнам, що розвиваються, можливості для досягнення економічного зростання та інклюзивного та сталого промислового розвитку. Використання сучасних цифрових технологій, що стрімко розвиваються в Індустрії 4.0, є невід'ємним компонентом реалізації Зеленого курсу у всіх секторах економіки [3].

Також Зеленим курсом передбачено програму «Від ферми до виделки»: розробку чесної, здорової та екологічно чистої продовольчої системи. З метою реалізації цієї програми вважаємо за необхідне організацію агробізнесу на основі використання екосистемного підходу. Функціонування кожної бізнес-

одиниці відбувається в рамках агробізнес-екосистеми як системи раціонального комбінування та використання виробничих ресурсів (земельних, трудових, матеріальних та фінансових, інформаційних та ін.) з урахуванням балансу економічних, екологічних, соціальних та інноваційних компонент її розвитку. Досягнення максимального ефекту сільськогосподарського виробництва залежить від того, як тісно забезпечується зв'язок між основними елементами агробізнес-екосистеми.

Безумовно, такий підхід потребує докорінного перегляду застосовуваних технологій та методів господарювання у сільському господарстві. Аналіз статистичних даних за останні двадцять років свідчить про визначення головного пріоритету – максимізація врожайності культур, яка досягається за рахунок зростання обсягів використовуваних мінеральних добрив. Зокрема, на прикладі вирощення одного з базових експортоорієнтованих видів сільськогосподарської продукції – зернових культур – в результаті кореляційного аналізу було виявлено щільний зв'язок між обсяг внесених мінеральних добрив та врожайністю (К кореляції = 0,862). Водночас, між обсягом внесених органічних добрив та врожайністю спостерігається зворотній взаємозв’язок (К кореляції = -0,742).

Висновки. Таким чином, намагаючись максимізувати прибуток у коротший проміжок часу, обсяги внесених мінеральних добрив щорічно зростають, що негативно позначається на якості сільськогосподарських земель. Враховуючи те, що Україна є аграрною країною, дуже важливим залишається перехід до органічного виробництва, що потребує значних фінансових ресурсів та знизить рівень рентабельності у короткостроковому періоді. Водночас, така вимога є витребуваною часом.

Тому вважаємо, що при оцінці можливих варіантів трансформації виробничих процесів необхідно одразу виходити з їх системної оцінки. А саме: пропонуємо здійснювати оцінку доцільності реалізації проекту з врахуванням чотирьох аспектів: економічний – на скільки проект є економічно доцільним (прибутковим), екологічний – як реалізація проекту позначиться на стані навколишнього середовища, соціальний – який чином реалізація проекту позначиться на добробуті суспільства, інноваційний – на скільки запропонована технологія є перспективною для використання її з врахуванням суто технічних характеристик та як впливає на систему управління сільськогосподарським суб’єктом.

Запропонований підхід дозволить визначити доцільність трансформаційних змін для певного сільськогосподарського суб’єкту ще на передінвестиційному етапі, що дозволить вирішити проблему його фінансово-економічного забезпечення у майбутньому.

Список використаних джерел

1. Contribution to the Green Deal and the Just Transition Scheme. *European Union* : website. URL: https://investeu.europa.eu/contribution-green-deal-and-just-transition-scheme_en (data of access: 31.01.2022).

2. Скоробогатова Н. Є. Організація виробництва на засадах циркулярної економіки. *Ефективність та автоматизація інженерних рішень у приладобудуванні* : зб. пр. XVII Всеукр. наук.-практ. конф. студентів, аспірантів та молодих вчених, 07–08 груд. 2021 р. Київ : ПБФ, КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. С. 360–364.

3. Skorobogatova N. Ye. Competitiveness of Ukraine in industry 4.0: problems and prospects. *Міжнародне науково-технічне співробітництво: принципи, механізми, ефективність* : зб. наук. пр. XVI (XXVIII) Міжнар. наук.-практ. конф., 12–13 берез. 2020 р. Київ, 2020. URL: http://istc.kpi.ua/proc/article/viewFile/198681/198868.

В.П. ЖИВАН – УЧЕНИЙ І ПЕДАГОГ

Геннадій Махорін, к. іст. н., доцент
Поліський національний університет

Вступ. Кожен учений, який поєднує наукову роботу з читанням лекцій та науковим керівництвом майбутніх кандидатів або докторів наук, завжди є і педагогом, адже виступає і як вихователь особистості майбутнього спеціаліста. Багато учених залишили помітний слід у пам'яті видатних людей. Серед таких був викладач Житомирського сільськогосподарського інституту Василь Петрович Живан, який вплинув на формування особистості відомого українського письменника і публіциста Василя Земляка (Василя Сидоровича Вацика). Цей вплив був настільки важливим, що письменник зобразив свого наставника, ученого і педагога в одному зі своїх творів [1, с. 237-252]. Даний факт визначає актуальність дослідження життєвого і наукового шляху В. П. Живана. В процесі роботи вдалося виправити неточності і помилки, які допущені у деяких друкованих публікаціях про цього вченого, а також значно доповнити висвітлення біографії ученого.

Результати дослідження. У Житомирському сільськогосподарському інституті Василь Петрович Живан завідував кафедрою рослинництва ще з 17 вересня 1945 року (в «Енциклопедії Сучасної України» з посиланням на публікацію некролога про В.П. Живана в обласній газеті вказується, що цю посаду він займав з 1944 р. [2]). У Житомирському сільгоспінституті учений викладав предмет «Технічні культури».

Відомо, що В. П. Живан народився 1886 року у селі Петроострів Херсонської губернії. Початкову освіту здобув у народній школі. Потім продовжив навчання у Херсонському сільськогосподарському училищі. 1912

Наукове видання

ОРГАНІЧНЕ ВИРОБНИЦТВО І ПРОДОВОЛЬЧА БЕЗПЕКА

Матеріали X Міжнародної
науково-практичної конференції, присвяченої
100-річчю Поліського національного університету
(21-22 квітня 2022 р.)

Редактор: Олег СКИДАН

Комп'ютерна верстка:
Ірина АБРАМОВА

За додатковою інформацією
та з питань придбання збірника праць звертатись за адресою:
Поліський національний університет,
бульвар Старий, 7, м. Житомир, 10008

Віддруковано з готових оригінал-макетів

Підписано до друку 27.04.2022 р.
Гарнітура Times New Roman.
Формат 60*84/17. Гарнітура TimesNewRoman
Ум. друк. арк. 26,2
Накладом 100 прим. Зам. №100
Поліський національний університет,
10008, м. Житомир, бульвар Старий, 7
Свідоцтво від 18.04.2009, серія ДК №2830